

De psychologie van de hond

De psychologie van de hond

Een vraagbaak voor bijna alle problemen die de aanschaf van de hond met zich mee kan brengen.

Door

Ingrid van Dam

De psychologie van de hond.

ISBN: 9789403690278

Ingrid van Dam

De psychologie van de hond

3e druk, Februari 2023

Coverfoto gemaakt door Wendy de Moel

www.Dogsview.nl

Niets uit deze uitgave mag worden gekopieerd, gefotografeerd, op microfilm gezet, vermenigvuldigd in welke vorm dan ook, inclusief gebruik op internet, cd, dvd, cd-rom, enzovoort, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

© Ingrid van Dam

Honden worden gedurende hun leven vaak gezien als familieleden. De toekomst van de geliefde pup verdient nu al de aandacht.

Dit boek is speciaal geschreven om meer bewustwording te creëren over de psychische schade van een hond die wordt geboren in de malafide broedfok. Deze psychische schade is onderschat.

Index:

1. De psychologie van de hond.	9
2. Prenatale periode.	27
3. Neonatale periode. (0-2 weken)	41
4. Transitie periode. (2-3 weken)	63
5. Socialisatie periode. (3-12 weken)	65
6. Juvenile periode. (12-26 weken)	83
7. Adolescentieperiode. (6-14 maanden)	95
8. Wat is angst?	105
9. Psychische stoornissen	115
10. Broodfokker en Hondenhandel	217
Referenties	255

1. De psychologie van de hond.

Bij honden wordt alleen naar gedrag gekeken, wat de hond eigenlijk veel te kort doet. Niet alleen het gedrag, maar zeker emotie, karakter en ras eigenschappen en persoonlijkheid spelen een grote rol in de psychologie van de hond.

Psychologie is niet bekend in de hondenwereld, al wordt er wel steeds meer over gesproken. Psychologie bij de hond is bij lange na nog niet erkent, wat eigenlijk heel vreemd is.

- Hoe belangrijk is de psychologie van de hond?
- Waar en hoe de puppy's worden geboren?
- Welke belangrijke rol speelt dit in de psychologie van de hond?
- Waarom zou er herkenning en erkenning zou moeten komen voor psychische problemen bij de hond?

De hond bestaat niet alleen uit gedrag, de hond is juist emotioneel heel gevoelig.

- Waarom vertoont de hond dit gedrag?
- Waar komt dit gedrag vandaan?

Waarom zijn in de laatste decennia de gedragsproblemen duidelijk toegenomen in vergelijking met al de decennia 's daarvoor?

Hoe belangrijk is de geestelijke gezondheid van honden werkelijk?

Angst en emoties zijn zodanige onderkent bij honden, dat het vaak niet met psychische problemen gekoppeld wordt, maar met gedrag.

Angst is een emotie, geen gedrag. Een hond bestaat niet alleen uit gedrag. Door rekening te houden met de emoties van het individu (hond) krijg je een betere geestelijke gezond stabiele honden.

We kunnen tot hele andere inzichten komen door veel beter naar de achtergrond van de hond te leren kijken. Door rekening te houden met de individu, een veel betere geestelijke gezonde stabiele hond te krijgen?

Bijvoorbeeld:

- Waar komt de hond vandaan?
- Komt de hond bij een broedfokker vandaan of een erkende Fokker?
- Is de hond uit het buitenland geadopteerd?
- Hoe is de hond opgevoed?
- Is de hond op een puppyncursus geweest?
- Wat heb je op de puppyncursus geleerd?
- Hoe is de hond opgevoed en begeleid?
- Is er naar het ras en de ras eigenschappen gekeken van de hond?
- Ging je puppyncursus echt over opvoeden van de pup?
- Is de hond met de klassieke conditionering (Pavlov) opgevoed via de hondenschool?
- Is de hond met de operante conditionering (Skinner) opgevoed via de hondenschool?

Klassieke conditionering

De opvoeding (omgang) van de pup is nog veel belangrijker dan het koppelen van de commando's aan trucjes (klassieke conditionering). De angsten en emoties van de pup worden hierdoor niet herkend en/of erkend, wat grote gevolgen kan geven in de pubertijd. Ernstige psychische problemen kunnen gaan ontstaan, wanneer de pup uitgroeit tot een volwassen hond en de hormonen gaan opspelen.

Deze psychische problemen kunnen inderdaad hun weerslag hebben op het gedrag van de hond, de oorzaak is niet het gedrag maar de disbalans in de hormoonhuishouding. Hoe ga jij als begeleider om met de angsten en emoties om van de pup?

Operante conditionering

Positieve bekrachtiger wordt er een prettige prikkel toegediend op het moment dat de hond gewenst gedrag vertoont. Er wordt bijvoorbeeld een beloning gegeven omdat de hond graag nog meer beloningen wilt, is de kans groot dat hij het gewenste gedrag zal herhalen dat hij vertoonde op het moment dat hij de beloning kreeg.

Negatieve bekrachtiger wordt een nare of pijnlijke prikkel weggenomen, zoals iets dat pijn doet of angst veroorzaakt, op het moment dat het dier gewenst gedrag vertoont omdat de opluchting over het verdwijnen van de pijn of het beangstigende groot is en daardoor belonend werkt, is ook hier de kans groot dat de hond het gewenste gedrag gaat herhalen dat hij vertoonde op het moment dat de pijn of het akeligs ophield.

Positieve straf wordt een akelige of pijnlijke prikkel toegediend op het moment dat het dier ongewenst gedrag vertoont. Alle pijnprikkelers die pijn of angst veroorzaakt kan ertoe bijdragen dat het ongewenste gedrag van dat moment niet meer zo snel wordt herhaald.

Negatieve straf wordt juist een prettige prikkel weggenomen, zoals een lekkere bak met eten die de hond aan het verorberen is. Ook het beëindigen van iets dat als prettig of leuk wordt ervaren, zoals een spelletje of geaaid worden, is een negatieve straf, die kan bewerkstelligen dat het ongewenste gedrag van dat moment zal afnemen.

Negeren van angst en emotie

Het negeren van angsten en emoties van de pup, ook de puppy's die afkomstig zijn uit de broedfok, kunnen bij voorbaat al grote psychische gevolgen hebben voor de hond

Deze honden kunnen angsten, fobieën en psychische stoornissen ontwikkelen.

Zoals:

- Angststoornis
- ADHD
- ADD
- Reactiviteit
- Burn-out
- Bore-out
- Depressie
- Eenzaamheid
- Hechtingsproblematiek
- Negatief zelfbeeld
- Gedragsproblemen
- Overspannen
- PTSS
- Rouw- en verliesverwerking
- Slaapproblemen
- Trauma
- OCD

Ernstige psychische stoornissen, doordat er zeer weinig bekend is over de psychologie van honden. Er wordt erg weinig wetenschappelijk onderzoek gedaan over de psychologie van de hond. Daardoor zijn de symptomen ook moeilijk te herkennen.

Kan je emoties er wel uit trainen, of ondermijn je dan de geestelijke gezondheid van de hond?

Vele hondeneigenaren wordt verteld dat het gedrag er wel uit te trainen is.

Hierdoor wordt er niet of nauwelijks nagedacht bij de aanschaf van een pup:

- Welk ras je zou moeten kiezen die echt bij je levensstijl past,
- Onderzoek naar ras-eigenschappen,
- Waar je de pup koopt,
- Hoe de ontwikkeling van de pup verloopt.

De nieuwe hondeneigenaren gaan altijd met de goede intentie starten met de standaard aanbevolen puppycursus.

(Klassieke conditionering)

- Is dat wel goed voor het veiligheidsgevoel van de pup?
- Hoe wordt er een goed veiligheidsgevoel opgebouwd?
- Wordt er niet direct al veel te veel van de pup gevraagd? (Overprikkeling)

Het merendeel van de hondenscholen geven les volgens de klassieke conditionering. Naarmate de pup ouder wordt, worden de trucjes die worden aangeleerd op commando, langzaam moeilijker gemaakt.

Het koppelen van commando's is leuk voor de eigenaren van de pup, maar:

- Wat leer je hierbij over het leren lezen van emoties van de pup?
- Hoe hiermee om te gaan?
- Hoe gaat de begeleiding/opvoeding verder thuis?

Wordt er ook uitgelegd:

- Hoe je met de herkenning en erkenning van angst en emotie van de pup moet leren omgaan?
- Hoe jij de pup op goede wijze kan steunen in de socialisatie?

Door al te starten met het managen van de emoties van je pup gelijk in de opvoeding, voorkom je al veel problemen in de puberteit. Veel gedragsproblemen kunnen tot uiting komen als de puberteit aanbreekt, mede veroorzaakt door de verstoorde hormoonhuishouding die door het lijf van de hond giert. De begeleiding van de pup is hierin essentieel.

Door je hond al direct te managen met de angst en stress die de pup ondervindt, voorkom je al voor een heel groot gedeelte dat de psychische problemen kunnen gaan ontstaan.

Mocht je er alles aan hebben gedaan om de hond zo goed als je kon te managen, zodat gedragsproblemen niet zouden moeten kunnen gaan ontstaan, dan zouden eventueel ook genetische psychologische problemen een rol kunnen spelen. Verdieping van het veiligheidsgevoel van de hond, dat betekent dat je de angsten en stress van de hond anders moet gaan managen.

Door al te starten met het managen van de emoties van je pup gelijk in de opvoeding, voorkom je al veel problemen in de puberteit. Veel gedragsproblemen kunnen tot uiting komen als de puberteit aanbreekt, mede veroorzaakt door de verstoorde hormoonhuishouding die door het lijf van de hond giert. De begeleiding van de pup is hierin essentieel.

75% zijn honden die uit het buitenland worden gehaald om in Nederland te worden geadopteerd. Vaak zijn dit (buitenlandse) honden die een zwervend bestaan hadden in het land van herkomst, en puppy's uit de broedfok.

Deze (buitenlandse) puppy's/honden kunnen door hun voorgeschiedenis veel eerder psychische stoornissen krijgen dan een hond die in Nederland bij een erkende fokker wordt gekocht. De voorgeschiedenis van de hond speelt wel degelijk een cruciale rol in het gedrag van de hond.

Onder welke omstandigheden is de pup geboren, zelfs hoe de moederhond wordt gehouden speelt een cruciale rol in de ontwikkeling van de pup. Als de teef tijdens de dracht in zeer slechte angstige stressvolle omstandigheden wordt gehouden, zal deze teef direct de stresshormonen aan de puppy's doorgeven via de placenta. De stresshormonen Cortisol, Adrenaline en Noradrenaline worden dan via de bloedbaan direct in de bijnierschors en het bijniermerg opgeslagen van de puppy's. De puppy's die in deze situatie worden geboren hebben al een grote aangeboren achterstand, wat ze nooit meer kunnen inhalen. Deze puppy's hebben dan ook al een verstoorde hormoonhuishouding.

Als je dit vergelijkt met puppy's van een erkende fokker waarvan de moederhond wel gezond is en met goede ondersteuning, medische zorg en met liefde wordt grootgebracht. De hamvraag is dan ook, hoe worden de puppy's uit deze broodfok begeleid om de aangeboren stresshormonen op een goede manier te begeleiden, zodat de pup zelf met angst en stress kan leren omgegaan?

De ontwikkeling bij de hond is angst en stress.

- Angst is 100% aangeboren,
- Angst is 100% aangeleerd.

De oorsprong van veel angsten en psychische stoornissen bij puppy's liggen bij de aangeboren hormoonstoornis.

(Bijnieruitputting)

Onder welke omstandigheid worden de moederhond vaak gehouden in de broedfokkerij?

Als de teef leeft,

- In donkere schuren,
- In vieze kleine hokjes,
- Zonder medische zorg,
- Onbeperkt puppy's moeten baren,
- Altijd eten en water op rantsoen krijgen zodat ze net in leven kunnen blijven om hun puppy's geboren te laten worden.

De teef die onder deze omstandigheden moet bevallen en haar pups moet grootbrengen, kan minimaal zorgdragen aan haar puppy's.

De puppy's krijgen niks mee van de zo belangrijke vroege socialisatie periode. Deze omstandigheden geeft een grote psychische weerslag op de puppy's.

Angst wordt mede aangeleerd door de manier waarop de eigenaar de puppy's opvoeden en trainen. De pup moet voor de 12e week met alles in aanraking zijn geweest om de vroege socialisatie goed te laten verlopen.

Er wordt te weinig gekeken of de pup al deze stimulansen wel aan kan. Veel te vaak vinden onder dwang van tijdsdruk en onbewuste onwetendheid van de eigenaren, en onder leiding van vele kynologische instructeurs te vaak te veel en te snel achter elkaar socialisaties plaats, wat de puppy's niet kunnen bolwerken. Dit kan psychische gevolgen hebben op de

volwassen hond in de vorm van gedragsstoornissen en fobieën en psychische stoornissen.

Bij aangeboren angsten ligt dit een heel stuk moeilijker, juist door de invloed van stresshormonen die rechtstreeks in de bijnieren worden opgeslagen d.m.v.:

- Cortisol
 - Direct in de bijnierschors terecht komen,
- Adrenaline, Noradrenaline
 - Direct in de bijniermerg terecht komen van de pup.

Het ontbreken van de geluks-hormonen:

- Serotonine,
- Dopamine,
- Endorfine
- Oxytocine

Een tekort van deze geluks-hormonen tijdens de dracht zorgt ervoor dat de puppy's uit de broedfok al een grote achterstand hebben opgelopen voor de geboorte. De reden dat honden die geboren zijn in de broedfok, veel meer gedragsstoornissen laten zien in de puberteit als de honden volwassen worden, in vergelijking met honden van erkende fokkers.

Angsten die zijn aangeleerd door de eigenaren, dat komt doordat het veiligheidsgevoel van de hond is genegeerd. Omgangsvormen spelen een enorme grote rol hoe de angsten bij de hond ontwikkelen en gemanaged zouden moeten worden.

Angst kan door het negeren van emoties heel makkelijk stapsgewijs toenemen, zeker ook afnemen door gelijk te starten met de herkenning en erkenning van de emoties van de hond, en de pup al direct te steunen.

Angsten ontwikkelen vindt plaats op twee manieren:

- Aangeboren angst
- Aangeleerde angst

We zien de laatste decennia de gedragsproblematiek toenemen bij de honden. Daarbij valt op dat in de laatste decennia de broodfok ook enorm is toegenomen en het hele fokbeleid totaal is veranderd.

Tot ongeveer in de jaren 90 eigenlijk veel oeps nestjes heel normaal waren omdat honden vrij buiten konden lopen en niet gecastreerd of gesteriliseerd waren, konden ze zich op natuurlijke manier voortplanten. De puppy's die uit deze zogenaamde oeps nestjes kwamen, werden liefdevol in het gezin opgevoed en weggegeven of verkocht aan liefkozende nieuwe eigenaren.

80% van alle puppy's die nu in Nederland worden verkocht komen uit de broodfok. De teefjes/moeder honden uit broodfok, worden vaak in donkere schuren in het buitenland (Oostblok) gehouden. De teefjes gedwongen worden, zoveel mogelijk puppy's te produceren zonder goede medische zorg of liefdevolle behandeling, met genoeg eten en drinken om net in leven te kunnen blijven en haar puppy's kan voeden en verzorgen als haar mogelijk wordt gemaakt. De belangrijkste fase "de vroege socialisatie periode" worden al deze puppy's ontnomen. Als de puppy's vier of vijf weken oud zijn, worden de puppy's al bij de moeder weggehaald en verzameld in kratten en in bussen of in de kofferbak gepropt. Van allerlei

verschillende broedfokkers worden de puppy's bij elkaar verzameld om zo op transport naar bijvoorbeeld Nederland te gaan. De puppy's zijn veel te jong, niet geënt of gezien door een dierenarts.

Na lange omzwervingen komen ze dan uiteindelijk aan bij de handelaren en uiteindelijk de liefdevolle onwetende toekomstige eigenaren, die deze geestelijk achtergestelde puppy's kopen.

De mortaliteit van deze broedfok puppy's tijdens het transport is enorm groot. De puppy's hebben nog steeds geen dierenarts gezien als ze bij de tussenhandelaar aankomen, De puppy's hebben ook niet de verplichte vaccinaties gehad, geen gezondheidsverklaring en zijn nog veel te jong.

Angstige puppy's die bij een handelaar worden gekocht moet je op de juiste wijze begeleiden. Dat betekent dat je jezelf moet verdiepen in hondentaal en emoties van de pup. Leren herkennen en erkennen zodat je de pup kan bijstaan in zijn emotie en angst. Omgang en begeleiding spelen een cruciale rol voor de pup. Voelt de pup zich niet gesteund of veilig, omdat jij als begeleider vindt dat het koppelen van commando's aan trucjes veel belangrijker vindt, omdat je hond moet gaan luisteren, slaat hierbij de plank volledig mis. Juist door niet aan de verbinding en het veiligheidsgevoel van de pup te werken, herken je vaak ook de emoties niet.

Door de angst en emoties niet te herkennen en erkennen zou die angst in serieuze psychische problemen kunnen uitgroeien. Verlatingsangst en bindingsangst, ook hechtingsproblemen zullen een cruciale rol spelen zeker bij een hond uit de broedfok.

Angsten die niet goed worden begeleid van de pup of hond kunnen uitgroeien tot fobieën of zelfs ernstige psychische stoornissen.

Honden kunnen dodelijke ziektes krijgen, als gevolg van stress – angst – psychische problemen. Dit wordt systemisch ziekte genoemd. Bij het niet onderkennen, herkennen of erkennen dat je hond een psychische stoornis heeft, of angsten die niet goed worden begeleid kunnen de honden zelfs op lange termijn systemisch ziek worden.

Angst werkt zeer verlamdend bij een puppy/hond, net als bij ons mensen. Hierdoor blijft de geestelijke ontwikkeling achter. Angsten zoals verlatingsangst, bindingsangst, hechtingsproblematiek en zelfbeeld ontstaan in de neonatale periode van de pup.

Hechtingsproblematiek ontstaat in de neonatale periode:

- Bindingsangst,
- Hechtingsproblematiek,
- Vermijdende hechting,
- Ambivalente hechting,
- Gedesoriënteerde en gedesorganiseerde hechting,
- Reactieve hechting,

Als de hechting van de pup niet goed is gegaan in de neonatale fase kunnen er allerlei problemen ontstaan tussen de pup en jou als eigenaar/begeleider.

De reden om juist met de emoties van je pup aan het werk te gaan, is dus essentieel om de vertrouwensband en daarmee het veiligheidsgevoel bij de pup te laten groeien. Voor elk puppy is veiligheid het allerbelangrijkste.

Angst kan verstrekkende gevolgen hebben in het leven van de pup, als daarbij ook nog eens de angst van jouw puppy niet herkend en dus niet erkend wordt heb je eigenlijk al direct een probleem met de pup. Je hebt het beste voor met de pup, en wil het zo graag goed doen, vaak kom je dan op de hondenschool niet verder dan alleen commando's aan trucjes te koppelen, zoals de Zit Af en Blijf, enz.

Hoe kan je dan de pup op de juiste wijze begeleiden als je geen lessen krijgt in hoe je precies met emoties van de pup moet omgaan. Hoe begeleid je de emoties van je pup?

Het gevolg is dat als jouw puppy in de puberteit komt en de hormonen gaan opspelen de puber ander gedrag gaat vertonen. Als de puber dan uit de broedfok komt zou dat kunnen wijzen op problemen die al zijn ontstaan in de neonatale fase. Onder invloed van een disbalans in de hormoonhuishouding tijdens de puberteit kan dit zich openbaren. Hierbij zou je kunnen denken aan:

- Verlatingsangst ontwikkelen,
- Reactief gedrag zoals uitvallen,
- Geen verbinding zoeken,
- Weglopen in paniek van je puber,
- Je hond kan gaan vechten of juist honden ontwijken.
- Je puber kan alle kanten opschieten en zal ik alles proberen om van de voor jouw hond angstige momenten af te komen.

Terwijl je zo goed en druk bezig was om je hond te leren om bij je te komen, wanneer je hem roept. In de puberteit zal de hond de hele trukendoos uitproberen.

De hond zal in de pubertijd ook kiezen wat bij de hond het beste voelt en past hoe te reageren. De pup heeft in de opgroeifase alles uitgeprobeerd om te ervaren waar de pup zich het veiligst bij voelt. De eigenaar heeft de zo essentiële fase gemist om het veiligheidsgevoel en vertrouwen op de bouwen met de pup. Deze periode zo druk bezig was met het koppelen van de commando's aan de trucjes omdat iedereen vond dat dit het belangrijkste was voor de pup. Psychische problemen van de hond kan je zoveel mogelijk voorkomen door de pup te kopen via de rasvereniging aangesloten fokker. De hormonale problemen die via de teven die leven zonder angst en stress, worden goed van tevoren getest en tijdens een zwangerschap goed en liefdevol begeleid door de erkende fokker.

De puppy's krijgen een goed gebalanceerde dosis mee van alle hormonen die nodig zijn, Kent jouw puppy toch angst of stress, is het juist belangrijk dat jij de pup op de juiste wijze hierin kan begeleiden.

De pup goed begeleiden kan alleen als jij jezelf als begeleider:

- Goed inleest,
- Kan inleven in de emoties van de pup,
- De hondentaal leert spreken,
- De pup steunt als je ziet dat je puppy angstig en gestrest is.
- Je ook leert hoe jij de pup geestelijk kan ondersteunen.

Steek tijd in de opvoeding van de pup. Een puppy goed opvoeden is iets heel anders dan de pup trainen, Met name

het koppelen van commando's aan de trucjes. Ik ben dan ook van mening dat je beter de puppycursus kan overslaan juist omdat je moet gaan bouwen in deze periode aan *verbinding, vertrouwen en veiligheidsgevoel van de pup*. De enige manier om dit te kunnen opbouwen is 1 op 1.

Emotie en gedrag van de hond gaan altijd samen. Er wordt veel te vaak over het gedrag van de honden gesproken, terwijl de emoties van de hond totaal genegeerd worden. Emoties worden niet herkend en daarom niet erkend. Dit zou je in de vroege socialisatie periode juist op de hondenschool moeten leren. Als de verbinding, vertrouwen en veiligheid van de pup goed gaat, zouden de commando's die nu in de puppycursus worden gegeven helemaal vanzelf moeten gaan. Doordat de emoties en angsten genegeerd worden, leidt tot heel veel stress bij de hond. Als de stress lang aanhoudt, door het negeren van angst en emoties, en daardoor de hond constant in stress is en zich niet veilig voelt, kan dit leiden tot systemische ziektes zoals bijvoorbeeld kanker.

Psychische problemen die ontstaan bij puppy's uit broedfok zijn eigenlijk heel simpel op te lossen.

- Als je weet dat 80% van alle puppy's die in Nederland worden verkocht uit de broedfok komen, afkomstig is uit zeer slechte omstandigheden uit binnen en buitenland.
- Heel veel problemen (lichamelijke en geestelijke) voorkomen kunnen worden door geen puppy uit de broedfokker kopen.

Ook bij een erkende fokker zou je eventueel een angstige stressvolle pup kunnen kopen, dan is het juist heel belangrijk, om een goede binding en wederzijds vertrouwen met je pup op te bouwen zodat het veiligheidsgevoel van de pup in ieder geval goed is. Dit betekent dat je de pup intensief moet begeleiden zodat de pup zich veilig bij jou blijft voelen. Gelukkig zijn de stresshormonen Cortisol, Adrenaline en Noradrenaline niet door de moeder rechtstreeks in de bijniermerg en bijnierschors terecht gekomen zoals bij een broedfok puppy wel het geval is.

Veiligheidsgevoel van je pup/hond moet op de eerste plaats staan, niet het koppelen van commando's aan een trucje, dit draagt weinig tot niks bij aan de relatie met je hond.